Krimināllieta Nr. 15220045023
Lietas arhīva Nr. K77-1043-24/79
ECLI:LV:RPT:2024:0116.15220045023.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2024. gada 16. janvārī

Rīgas pilsētas tiesa:
tiesnese G.Čepule,
piedaloties prokuroram A.Miļuhinam,
aizstāvei I.Lambertei,

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu, kurā /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kādi paredzēti Krimināllikuma 262.[1] panta pirmajā daļā un 312. panta otrajā daļā.

Aprakstošā daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi visus krimināllietā esošos pierādījumus, tiesa konstatēja, ka /pers. A/ būdams transportlīdzekļa vadītājs, kuram nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atteicās no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanas asinīs, šādos apstākļos.

2023. gada 14. maijā ap plkst. 17.50 /pers. A/ bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir atņemas), vadīja transportlīdzekli Mercedes Benz C220, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, /adrese/ pagalmu un 2023. gada 14. maijā plkst. 18.30, būdams nogādāts /adrese/, VSIA /nosaukums/, atteicās no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanas asinīs.

Tādējādi /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 262.[1] panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Turklāt /pers. A/ izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas šādos apstākļos.

Ar Rīgas pilsētas tiesas 2022. gada 8. jūlija spriedumu, kas stājies spēkā 2022. gada 20. decembrī, /pers. A/ tika noteikts galīgais sods - brīvības atņemšana uz 3 gadiem, sabiedrisko darbu uz 420 stundām, naudas sodu 20 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā jeb 10000 euro, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 7 gadiem 6 mēnešiem.

2023. gada 14. maijā ap plkst. 17.50 /pers. A/ zinot, ka papildsods pēc minētā sprieduma nav izciests, būdams persona, kurai transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir atņemtas, vadīja transportlīdzekli Mercedes Benz C220, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, /adrese/, kur viņa vadīto transportlīdzekli apturēja policijas darbinieki.

Tādējādi /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

Apsūdzētais /pers. A/ 2023. gada 10. oktobra tiesas sēdē apstiprināja, ka viņam ir saprotama apsūdzība un atzina savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā, uzturēja lūgumu par pierādījumu pārbaudes neveikšanu tiesas izmeklēšanā, apliecināja, ka viņam ir saprotama šīs kārtības būtība, procesuālā kārtība un sekas.

Tiesa lietas materiālu pārbaudes rezultātā un uzklausījusi procesa dalībniekus, ir pārliecinājusies, ka nav šaubu par /pers. A/ vainu inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos pēc Krimināllikuma 262.[1] panta pirmās daļas, 312. panta otrās daļas, ir konstatēti visi Kriminālprocesa likuma 499. panta pirmajā daļā paredzētie priekšnoteikumi pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai, pamatojoties uz to pieņēma lēmumu neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšana, izņemot personu raksturojošo materiālu. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527. panta trešo daļu pierādījumu analīze un uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

Tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 35. un 46. pantu, nosakot soda veidu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, soda mērķi, bet nosakot soda mēru - atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu apsūdzētā izdarītie divi noziedzīgie nodarījumi klasificējami kā mazāk smagi noziegumi, kuri apdraud satiksmes drošību, jurisdikcijas intereses tiesas sprieduma vai prokurora lēmuma izpildē. Ar šāda veida noziedzīgiem nodarījumiem nav nodarīts mantiskais zaudējums.

Tādejādi tiesai izskatāmā lieta ir pabeidzama ar notiesājošu spriedumu.

Noskaidroti raksturojošie dati par /pers. A/ – vidējā izglītība, apgalvo, ka strādā /nosaukums/ par /amats/ (apstiprinājuma dokumenti netika iesniegti), deklarēta dzīves vieta /adrese/, precējies, apgādībā 2019. gadā dzimis bērns. Reģistrēti administratīvie procesi, ir sodīts krimināla kārtā, pēdējo reizi ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 08.07.2022. spriedumu pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas, 312. panta otrās daļas, 50. panta pirmās daļas, 50. panta piektās daļas, 51. panta ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem, sabiedrisko darbu uz 420 stundām, naudas sodu 20 minimālo mēnešalgu apmērā vai 10000,- EUR, transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 7 gadiem 6 mēnešiem; lietā ir VPD izziņa par 300 nenostrādātām sabiedriskā darba stundām, neizciestā naudas soda daļa ir 8000,00 EUR, reģistros nav atzīmes par soda izpildi (kategoriski apgalvoja, ka viss ir samaksāts, pieprasīja pievienot lietai kvīšu komplektu, kas it kā apliecinot naudas soda nomaksu, un atzīt ar minēto spriedumu noteiktā soda izciešanu. Izskaidrots, ka šīs kvītis nekādi neattiecas uz izskatāmo lietu un tiesas sastāvs nevar veikt soda izpildes uzraudzību un izpildes konstatāciju cita tiesas sastāva lietvedībā esošā lietā). Veselības stāvoklis apmierinošs.

Sodu reģistrā uzrādīti vēl vairāki kriminālprocesi dažādās procesa stadijās, kuros virzība nav sasniegusi sprieduma spēkā stāšanos un šobrīd juridiskas sekas nevar radīt. No izteiktām replikām un paskaidrojumiem izriet, ka noziedzīgas darbības veicis sev grūtā dzīves posmā un tagad ir izdarījis secinājumus un vēlas tos pierādīt turpmākā likumpaklausīgā dzīvē.

Krimināllikuma 262.[1] panta pirmās daļas sankcija nosaka sodu - brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai probācijas uzraudzību, vai sabiedrisko darbu, vai naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz pieciem gadiem.

Krimināllikuma 312. panta otrās daļas sankcija nosaka - brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai probācijas uzraudzību, vai sabiedrisko darbu, vai naudas sodu.

Tiesas ieskatā, apsūdzētajam /pers. A/ par izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem pēc Krimināllikuma 262.[1] panta pirmās daļas un 312. panta otrās daļas ir piemērojams pamatsods - brīvības atņemšana. Pastāvot minēto apstākļu kopumam, tiesa secina, ka apsūdzētā /pers. A/ cilvēktiesību ierobežošana brīvības atņemšanas veidā atbilst Kriminālprocesa likuma mērķim un Kriminālprocesa likuma 12. pantā definētajam cilvēktiesību garantēšanas principam, kā arī ir samērīga ar nodarīto kaitējumu un ar noziedzīga nodarījuma smagumu un hronoloģiju. Krimināsoda noteikšanā tiesai jāievēro vispārējie tiesību principi, tajā skaitā humānisma princips. Soda mērķis nav tikai sodīt, bet arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, tātad sodam jābūt tādam, kas sekmē indivīda vēlēšanos laboties un stāties uz likumpaklausības ceļa.

Kā redzams, tad /pers. A/ izdarīja noziedzīgus nodarījumus vērstu pret satiksmes drošību un jurisdikciju, nav izdarījis secinājumus arī pēc iepriekšējām sodāmībām, neciena sabiedrības intereses, nav ziņu, pastāv būtiskas šaubas, vai būs sagaidāms ar brīvu gribu saistāma soda izpilde un attiecīgi, - vai būs sasniedzami soda mērķi. Izdarījis visas savas noziedzīgās darbības apzinoties, ka transportlīdzekļa vadītāja tiesības ir atņemtas, kā arī iepriekš notiesāts. Ir izdarīti vairāki līdzīga satura noziedzīgi nodarījumi ar nelielu starplaiku, jaunu darbību veikšanas laikā līdz galam neizciešot aktuālo sodu. Tiesas ieskatā, sods par izdarīto apsūdzētajam nosakāms tikai brīvības atņemšanas veidā, jo tikai piespiedu kārtā ir iespējams sasniegt soda mērķus, kādi noteikti Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā.

Citu soda veidu izpilde, kas saistīti ar labprātīguma principiem, var būt ievērojami problemātiska potenciāli iespējamu subjektīvu novilcinājuma apstākļos un tie nedos vajadzīgo rezultātu. Sabiedrisko darbu izpilde var tikt traucēta apsūdzētā prombūtnē un arī subjektīvās attieksmes dēļ, bet soda mērķi nav savienojami ar dažādu apstākļu potenciāli apgrūtinātu soda izpildes gaitu. Iepriekš piespriestais šī veida sods nav devis vēlamo rezultātu. Nav ticamas informācijas par ievērojama apmēra ienākumiem, īpašumiem, uzkrājumiem, spēkā esošos fiksēti ievērojami piedziņas apjomi, kurus arī nav varējis veikt uzreiz un prasīta sadale. Tādejādi ir šaubas, ka likumā noteiktā laikā būtu iespēja prasīt no viņa naudas soda izpildi pat minimālā apmērā, savukārt soda neizpilde var radīt nesodāmības iespaidu. Naudas sods šai gadījumā nesasniegs soda mērķus arī pēc būtības.

Nosacīta soda izciešanas noteikšana nosacīti nebūtu adekvāta ne pēc likuma, ne arī pēc būtības.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu tiesa ņem vērā apstākļus, kuri likumā ir paredzēti, tiesa atzīst par atbildību mīkstinošu apstākli attiecībā uz apsūdzēto - vaļsirdīgu atzīšanos noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un izdarītā nožēlošanu, kas ir fiksēta lietā.

Pierādījumu pārbaudes neizdarīšana iztiesāšanā ir procesuāla darbība, kas ir pieļaujama pie apstākļiem, kad apsūdzētais atzīst savu vainu. Apsūdzētais, piekrītot lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, izmanto savas tiesības uz vienkāršotāku procesu, kas pēc tiesu prakses principiem, nav atzīstams par patstāvīgu viņa atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa ņem vērā pie soda mēra noteikšanas, neskatoties uz ilgstošu izvairīšanos no tiesas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktu par /pers. A/ atbildību pastiprinošu apstākli kriminālprocesā atzīstams tas, ka Krimināllikuma 262.[1] panta pirmajā daļā paredzētais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu, savukārt, atbilstoši Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 12. punktam noziedzīgs nodarījums pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas izdarīts alkohola ietekmē.

Pretēji aizstāves apgalvojumiem alkohola ietekme nav iekļauta Krimināllikuma 312.panta 2.daļas dispozīcijā kā obligāts objektīvās puses apstāklis.

Pēc tiesu prakses atziņām atbildību pastiprinošu apstākļu esamība jau pati par sevi liedz iespēju tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu, tādējādi soda mēram jābūt bargākam (skat. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2006. gada 8. februāra lēmumā lietā Nr.SKK 01-74/06). Tādejādi brīvības atņemšanas sods /pers. A/ piemērojams tuvinot vidējai soda veida robežai. Piemērojams arī transporta līdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanas papildsods atbilstoši Krimināllikuma 262.[1]panta pirmās daļas sankcijai.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un otro daļu /pers. A/ sods nosakāms pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, piemērojot daļēju saskaitīšanas principu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. pantu /pers. A/ soda izciešanas terminā ieskaitīt aizturēšanā pavadītais laiks no 2023. gada 14. maija līdz 2023. gada 15. maijam – viena brīvības atņemšanas diena.

Teorētiski apsūdzētajam pēc nolēmumu kopības būtu jānosaka galīgais sods, jo nav pabeigta iepriekšējā nolēmuma izpilde, bet tiesas sēdē tika izteikti apgalvojumi, ka ir izmaiņas oficiāli fiksētajā soda izpildes situācijā, ko tiesa nevar pārbaudīt un nevar arī uzticēties ieinteresēto personu apgalvojumiem vai iejaukties cita procesa virzītāja kompetencē. Nosakot sodu pēc Krimināllikuma 51. panta noteikumiem būtiski ir precīzi noskaidrot, kāda ir atlikušā soda daļa, kas šobrīd nav iespējams. Pēc tā, kad /pers. A/ būs noskaidrojis līdz galam sava līdzšinējā soda izpildes aktuālo stāvokli, tas būs fiksēts Sodu reģistrā, TIS datu bāzē vai kādā citā oficiālā veidā, būs iespēja galīgo sodu noteikt pēc vairākiem nolēmumiem rakstveida procesā nekavējot procesa virzību.

Sprieduma izpildes nodrošināšanai /pers. A/ piemērotos drošības līdzekļus – uzturēšanās noteiktā vietā un papildus piemēroto drošības līdzekli – aizliegums izbraukt no valsts, saglabāt līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim.

/pers. A/ veikta alkohola ietekmes (koncentrācijas) medicīniskā pārbaude, kas arī ir procesuālie izdevumi un radušies izdevumi dzēšami pārbaužu veicējam un izmaksu kopsumma piedzenama kā procesuālie izdevumi no notiesātā. Atbrīvojumam nav iemeslu.

Krimināllikuma 70.[14] panta 1.[1] daļa noteic, ja izdarīts Krimināllikuma 262. vai 262.[1] pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums ar transportlīdzekli, kas pieder citai personai, no noziedzīgu nodarījumu izdarījušās personas piedzen pilnu vai daļēju šā transportlīdzekļa vērtību.

No lietas materiāliem redzams, ka transportlīdzekļa Mercedes Benz C220, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, īpašniece ir cita persona. Transportlīdzeklim pirms tiesas kriminālprocesā vienkāršas www.ss.lv izdrukas veidā (1.sēj.lietas 23.lapa) – sešu līdzīgu transportlīdzekļu pārdošanas sludinājumi. Vidējā vērtība matemātiski ir 9933,33 EUR. Šobrīd pārdošanas sludinājumi ir vienīgā metodika, kādā tiek noteikta transporta līdzekļa kompensējamā vērtība. Prokurors debatēs norādīja vidējo kompensējamo summu 9933,33 EUR, kas ir faktiski kompromiss starp sludinājumos norādītajam un uz sprieduma taisīšanas dienu vērtību. Ņemot vērā to, ka citu pierādījumu un atsevišķa īpaša konkrētās automašīnas novērtējuma nav, nav pirkuma summas apliecinājuma, tad tiesa piekrīt, ka no apsūdzētā par labu valstij piedzenama daļa no noziegumа izdarīšanas brīdi noteiktās transportlīdzekļa Mercedes Benz C220, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, tirgus vērtība 9933,33 EUR.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā noskaidroto, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520. pantu, tiesa

n o s p r i e d a

Atzīt /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 262.[1] panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem.

Atzīt /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un otro daļu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, /pers. A/ noteikt galīgo sodu brīvības atņemšanu uz 8 (astoņiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta piekto daļu /pers. A/ soda izciešanas terminā ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku no 2023. gada 14. maijā

plkst.19.20 līdz 2023. gada 15. maija plkst. 16.25, kas ir 1 (viena) diena.

/pers. A/ piemērotos drošības līdzekļus – uzturēšanās noteiktā vietā un papildus piemēroto drošības līdzekli – aizliegums izbraukt no valsts, sprieduma izpildes nodrošināšanai saglabāt līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim.

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij procesuālos izdevumus par alkohola ietekmes (koncentrācijas) medicīnisko pārbaudi – 70,00 EUR (septiņdesmit euro). Labprātīgai izdevumu iemaksas veikšanai paredzētas 30 dienas pēc sprieduma spēkā stāšanās. Nesaņemot maksājumu apliecinošu dokumentu, tiesa nodod izpildu rakstu piespiedu izpildei. Procesuālo izdevumu Iemaksas rekvizīti: Valsts policija, reģistrācijas Nr.90000099040, bankas kods TRELLV22, konta Nr.LV96TREL2140091033000, (norādīt mērķi un kriminālprocesa numuru).

Atbilstoši Krimināllikuma 70.^{14} panta pirmajai prim daļai piedzīt no /pers. A/ valsts ienākumos pilnu transportlīdzekļa tirgus vērtību 9933,33 EUR (deviņi tūkstoši deviņi simti trīsdesmit trīs euro 33 centi). Samaksa veicama septiņu dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās. Maksājuma rekvizīti: saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, konta Nr.LV21TREL1060001219000TRELLV22, iemaksas mērķis: konfiscējamās mantas aizstāšana kriminālprocesā Nr. 15220045023.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā, kad izbeidzies 10 dienu termiņš un nav iesniegts rakstisks lūgums par pilna sprieduma sagatavošanu.

Pilnu spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 dienu laikā no tā pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesai, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas tiesā.

Pilns sprieduma teksts pieejams tiesā sākot ar 09.02.2024.

Tiesnese G.Čepule